

دمکراسی، آزادی نمی‌آورد

افغان‌ها بالاخره رای دادند، اما برای چه؟ برای دمکراسی؟ شاید، اما نه برای دمکراسی که باراک اوباما و دیگران می‌گویند...

رابرت فیسک:

افغان‌ها بالاخره رای دادند، اما برای چه؟ برای دمکراسی؟ شاید، اما نه برای دمکراسی که باراک اوباما و دیگران می‌گویند بله، درست است که افغان‌ها رای دادند و در انتخابات شرکت کردند. آنها برای این کار شجاعت زیادی هم به خرج دادند که با وجود تهدید طالبان در انتخابات شرکت کردند. اما اینجا يك مشکل وجود دارد.

موضوع فقط این نیست که احتمالاً حامد کرزی با همان دولت قبلی و با همان جنگ‌سالاران و متهمان به جنایات جنگی مانند عبدالرشید دوستم به قدرت باز می‌گردد؛ بلکه نکته اینجاست که جوامعی که قومیت‌های مختلف دارند و از اقوام متنوع تشکیل شده‌اند بر اساس همین خط و خطوط قومی و قبیله‌ای هم رای می‌دهند.

شک دارم کسی در افغانستان در انتخابات روز پنجشنبه به سیاست‌های یکی از نامزدها رای داده باشد. آنها به هر کسی که رهبران قوم و قبیله‌شان گفته بودند رای دادند. به همین خاطر کرزی از دوستم خواست آرای ازبک‌ها را برایش جمع کند. عبدالله عبدالله به آرای تاجیک‌ها وابسته است و کرزی به پشتون‌ها.

همیشه همینطور بوده‌است. در عراق شیعیان به دولت شیعه رای دادند و در لبنان مسلمانان سنی و بخش عمده‌ای از مسیحیان علیه شیعیان رای دادند. این فقط به دنیای مسلمانان و کشورهای مسلمان خلاصه نمی‌شود. در ایرلند آیا پروتستان‌های این منطقه به شین فین رای دادند؟

اما مشکل در افغانستان از این فراتر است. غرب هنوز فکر می‌کند که می‌تواند به افغان‌ها طعم يك جامعه کامل از نظر خودش را بچشاند. آنها امیدوارند که افغانستان قوانینش را تغییر دهد و به کشوری متفاوت تبدیل شود.

به همین امید هم هست که هر روز بسیاری در افغانستان جان خود را از دست می‌دهند. اما کافی است که اندکی از کابل پایتخت دورتر برویم و مثلاً به روستایی دورافتاده در ننگرهار یا بگزاریم. در آنجا دیگر نمی‌توان درباره تحصیل زنان حتی با بزرگان قبایل هم سخن گفت.

اینجاست که به رویاپردازی‌هایی که درباره تحولات افغانستان می‌شود پی می‌بریم. ناتو هر روز وعده می‌دهد که اوضاع تغییر خواهد کرد اما اینطور نیست و هیچ نشانه‌ای وجود ندارد.

مردم کشورهای دیگر خودشان باید برای آینده و پیشرفت جوامعشان تصمیم بگیرند.

آنها خودشان باید تصمیم بگیرند که چگونه و کی می‌خواهند تغییر کنند. ماجرای شروع جنگ در سال 2001 متفاوت بود. اگر در آن زمان همه سلاح‌ها از خاک افغانستان جمع می‌شد الان اوضاع به اینجا نمی‌رسید. آمریکا در آن زمان میلیون‌ها دلار خرج جنگ‌سالاران کرد تا در کنارش با طالبان بجنگد. آن وقت آن جنگ را نیمه کاره رها کرد و به عراق رفت. حالا دوباره برگشته تا در افغانستان برای تحقق اهداف دست‌نیافتنی بجنگد.

بله، من هم از دیدن مردان و زنانی که برای دادن راییشان به پای صندوق‌های رای رفتند خوشحال شدم. افغان‌ها می‌خواستند که رای دهند؛ عراقی‌ها هم. اما آنها آزادی هم می‌خواهند که لزوماً به معنای دمکراسی نیست.

ترجمه: نیلوفر قدیری

همشهری آنلاین